

DE WANHOOP NABIJ?

De val van een kabinet is steeds weer een moment van hoop. Ik hou daarbij niet zo van terugblikken, maar wel van tactisch heroverwegen en het uitstippelen van nieuwe ambities en strategieën. Zeker nu, in deze tijd van forse bezuinigingen, zullen onze natuuraspiraties fors geweld aangedaan worden. De positie van de natuur is conjunctuurgevoelig en het vraagt innovatief denken om deze primaire

menselijke behoefte (zo zie ik in elk geval onze leefomgeving) overeind te houden. Het politieke podium met daarop de professionele, maar tegelijkertijd vaak ridicule acteurs, drukken momenteel een zwaar stempel op al wat groen is. De media laten, met hun vaak ongenueanceerde commentaren, de onwetende mens duurzaam als slachtoffer achter. De laatste kabinetsperiode sloeg vele records. Vaak dacht ik: kan het nog gekker? Bijna altijd was het antwoord bevestigend.

Geheel tegen mijn principes in wil ik u toch even mee terugnemen naar het politieke verleden. Tot voor kort waren de politieke voorkeuren duidelijk. De arbeider stemde links. Saamhorigheid en sociaal gedrag waren hét wapen tegen het establishment. De upperclasses stemden rechts en de gelovige Nederlander spaarde geit en kool en koos steevast een middenpartij met een christelijke grondslag. In het zuiden van Nederland was deze partijgang mogelijk nog extremer, maar gelukkig had ik daar in mijn jeugd weinig last van omdat we ons vooral op voetbal concentreerden. Tegenwoordig stemmen de minima rechts en liefst zo extreem mogelijk, en altijd met een egocentrisch trekje. Het oude links bestaat niet meer, maar is een vergaarbak geworden van salonsocialisten, natuur- en milieufreaks en allochtonen. Gods naam hoor je steeds minder en dat zal ook wel de reden zijn dat de middenpartijen nagenoeg zijn verdwenen. En in dat alles regeert de waan van de dagen is de wil van de bank koning. Begin juni had ik een reünie van mijn lagere school in Panningen. Na 50 jaar weer eens terug in het dorp waar ik mijn jeugd heb doorgebracht. Een feest van herkenning met mijn klasgenoten, van wie ik vrijwel niemand meer had gezien nadat ik eind jaren zestig naar Nijmegen verhuisde en daar invulling gaf aan de studentenrevolte. Zelfs ben ik nog eens met een afvaardiging naar de Maagdenhuisbezetting in Amsterdam getrokken en positie ingenomen tegen mijn vader, die net in diezelfde tijd was opgeroepen voor de Mobiele Een-

heid en derhalve vanuit een plattelandsdorp werd gedetacheerd naar onze zondige hoofdstad. Met harde hand (vooral gummiknuppel) werden Sodom en Gomorra gezuiverd en werd getracht rust en orde te scheppen in de rebellerende maatschappij. In de weekends kwamen we elkaar dan weer in Panningen tegen. In huis een gezonde spanning, op straat de vertrouwde hiërarchie, hij in uniform, ik met

lange wapperende haren op mijn opgevoerde Puch, buiten zicht de gashendel vol open, binnen de bebouwde kom de heiligheid zelf.

Datzelfde Panningen bestaat niet meer. Behalve dat het dorp stadse trekken heeft gekregen, is vooral de omringende natuur behoorlijk gedecimeerd. De meesten van mijn klasgenoten waren boerenjongens die het dorp nooit meer hebben verlaten, opgegroeid tussen de koeien en de bieten. Het bedrijf overgenomen en samen met de lokale politiek op katholieke fundament hoofdvantwoordelijk voor alle agrarische milieuellende in de streek. Althans met deze visie kwam ik als een echte salonsocialist terug in mijn vroegere lagere school.

En toch, een feest van herkenning. Ik liet mijn gezonde achterdocht varen en direct was er een hartelijkheid die ik niet voor mogelijk had gehouden. De boeren en timmerlui van weleer bleken gezonde zestigers, die meer dan ik gestreden hadden voor het sociale welzijn van hun dorp. Mijn wanhoop was de hunne en geworteld in hetzelfde stamboek. En hun politieke afkeer, ook al stemden zij nog steeds op dezelfde politieke stroming, was navenant.

Inmiddels heeft de Lentecoalitie een flink stuk van de bezuinigingen op natuur en andere luxeposten teruggedraaid. De cultuurinstellingen zijn begonnen met het terugbetalen van de teveel geïnde BTW aan de theaterbezoeker. Ben benieuwd hoe de natuurschade terugbetaald gaat worden. Zal wel net zoals in de kunstsector gaan, incidenteel, tijdelijk, projectmatig, maar vooral niet duurzaam. En wat zal de gewone Nederlander daarvan merken?

De wanhoop nabij? Ik denk het niet. Op dit moment is er volop voetbal, draait het Europees kampioenschap. Zag een van mijn lagere school reünisten op TV voorbij lopen op de Oranjecamping in Char-kow. Wat wil je als gewone Nederlander nog meer?

A. LENDERS